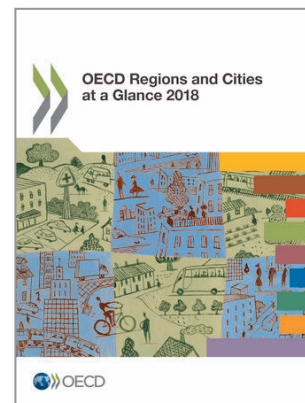

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Regions and Cities at a Glance 2018

Summary in Slovenian

Preberite celotno knjigo na: [10.1787/reg_cit_glance-2018-en](https://doi.org/10.1787/reg_cit_glance-2018-en)

Pogled OECD na regije in mesta 2018

Povzetek v slovenščini

Napredujoče gospodarsko okrevanje po svetovni finančni krizi je sovpadlo z znaki obsežnejšega zmanjšanja gospodarskih neskladij znotraj držav. Med letoma 2000 in 2007 so se regionalna neskladja v državah povečala. Hkrati so države z nizkimi prihodki zmanjševale gospodarski zaostanek. To je vodilo v stanje, ko so na začetku svetovne finančne krize razlike znotraj držav presegle tiste med državami. Ta trend se je od leta 2011 obrnil: neskladja znotraj držav znatno padajo, zlasti v zadnjih nekaj letih. Obrat se je najprej zgodil v neevropskih državah in se šele nedavno razširil v Evropo, kjer je gospodarsko okrevanje zamujalo. Kljub temu dobrodošlemu izboljšanju regionalna neskladja ostajajo visoka s številnih vidikov.

Med temi različnimi fazami so bila glavna mesta in okolja velemest – urbana strnjena naselja z vsaj 500 000 prebivalci – še naprej zelo privlačna območja za podjetja in ljudi. Od leta 2000 so okolja velemest povečala svoje prebivalstvo za 0,75 % na leto in zdaj predstavljajo približno 60 % nacionalnega BDP. Običajno imajo tudi višje deleže migrantov ter višje stopnje inovacij in odpiranja podjetij.

Čeprav je bilo pred kratkim mogoče opaziti zmanjševanje razlik med regijami, številna območja, ki so zaostajala že leta 2000, še vedno le stežka dohitevajo bolj uspešna območja v svoji državi. Najbolj produktivna regija v dani državi OECD je, na primer, povprečno dvakrat bolj produktivna kot njena najmanj produktivna regija, prav tako ostajajo znatne razlike v možnostih zaposlitve. Problematično je tudi, da bo z manj investicijami vlad na poddržavni ravni kot v preteklosti zmožnost vzdrževati dobro infrastrukturo in javne storitve po vsej verjetnosti vedno večji izziv v številnih regijah.

To poročilo predstavlja izčrpno oceno, kako uspešne so regije in mesta pri ustvarjanju močnejših gospodarstev in večje kakovosti življenja svojih prebivalcev ter pri podpiranju bolj vključujoče družbe. Ponuja primerjavo trendov v prostorski produktivnosti, gospodarski rasti, podjetništvu in blaginji med regijami ter mesti v OECD in v izbranih državah nečlanicah. Posebno pozornost namenja prostorski neenakosti, kot so razlike v dohodkih in priložnostih, integraciji migrantov v regijah OECD, pa tudi razlikam med spoloma v številnih dimenzijah blaginje na regionalni ravni.

Glavne ugotovitve

Regionalna gospodarska neskladja znotraj držav OECD so se končno začela zmanjševati, a ostajajo na povišanih ravneh

Gospodarska neskladja med regijami znotraj države so končno začela upadati. A ostajajo na sorazmerno visoki ravni, pri čemer se različne države srečujejo z različnimi trendi. Od leta 2000 so bile gospodarske razlike med regijami v polovici držav OECD stabilne ali pa so se zmanjševale. V drugi polovici držav so se povečevale še naprej. Kitajska, Mehika in Nova Zelandija so na primer znatno zmanjšale regionalne gospodarske neenakosti. Nasprotno so se neskladja v državah, ki jih je svetovna finančna kriza najbolj prizadela (na primer v državah Južne Evrope ali na Irskem), povečala, čeprav se v zadnjih letih kažejo nekateri znaki obrata.

Zadnje raziskave OECD so opredelile spodbujevalne dejavnike nasprotujočih si trendov v prostorski produktivnosti znotraj držav. Regije z višjo specializacijo v menjalnem sektorju – kar kaže na večjo izpostavljenost mednarodni konkurenci – ali lokacijo v bližini mest so v povprečju hitreje dohitevale najuspešnejše regije v svoji državi. Podeželske regije blizu mest so na primer od leta 2010 zmanjšale vrzel v produktivnosti glede na urbane regije za tri odstotne točke.

Območja glavnih mest so poleg tega v zadnjih dveh desetletjih še povečala svojo gospodarsko pomembnost. V prestolnicah kot središčih podjetništva in inovacij je odpiranje podjetij in ustvarjanje delovnih mest v novih podjetjih več kot 60 % višje.

Številni vidiki kakovosti življenja so se izboljšali skoraj povsod, vendar dohodki in delovna mesta ostajajo skoncentrirana v velikih mestih in določenih regijah

V veliki večini regij so se od leta 2000 izboljšale številne dimenzije blaginje, kar je prispevalo k zmanjševanju regionalnih razlik. To zlasti velja za doseženo izobrazbo, pričakovano življenjsko dobo in varnost. Materialni vidiki, kot so delovna mesta in dohodki, se po drugi strani niso izboljšali povsod. Iskanje zaposlitev v določenih regijah ostaja znatno težje. Mladi odrasli so še posebej prizadeti, saj je stopnja brezposelnosti med njimi v nekaterih regijah, kot sta Epir v Grčiji in Kalabrija v Italiji, še vedno nad 50 %.

Izzivi na trgu dela neposredno vplivajo na možnosti za zaslužek. Višina dohodka ljudi, ki živijo v okoljih velemest, je za 21 % višja kot pri ljudeh, ki živijo drugje, čeprav so ravni cen, zlasti cene stanovanj, pogosto prav tako višje v večjih aglomeracijah. Medtem ko na primer gospodinjstva v povprečju porabijo okrog 20 % svojih dohodkov za bivanje, lahko bivalni stroški dosežejo skoraj 40 %, kot na primer v Oslu na Norveškem.

Vključujoča rast zahteva obvladovanje neenakosti na vseh prostorskih ravneh

Neenakosti obstajajo ne le med, temveč tudi znotraj regij in mest. Visoka stopnja neenakosti lahko izključi ljudi iz zaposlitvenih možnosti in jim s tem prepreči uživanje koristi od gospodarske rasti, kar lahko posledično oslabi dolgoročno socioekonomsko zdržnost. V okoljih velemest so lahko neenakosti zlasti ostre na ravni četrti, pri čemer bogatejša gospodinjstva živijo v posebnih četrtih bolj izolirano kot druge dohodkovne skupine. Za bolj vključujočo rast je bistveno, da imajo vsi ljudje dostop do priložnosti, delovnih mest in storitev. Dostop do slednjih se na primer drastično spremeni celo znotraj enakega velemestnega območja. Približno 87 % prebivalcev v osrednjih in gosto naseljenih četrtih ima dostop do bolnice v manj kot 30 minutah vožnje, medtem ko je med prebivalci urbanih lokacij, ki so manj osrednje, takih le 57 %.

Spodbujanje sodelovanja vseh ljudi pri ustvarjanju gospodarske rasti je pomembno pri pospeševanju napredka povsod. Medtem ko so se razlike med spoloma v stopnjah zaposlenosti od leta 2000 malenkost zmanjšale, v nekaterih regijah Mehike, Turčije, Čila, Italije in Grčije stopnje zaposlenosti žensk ostajajo 20 odstotnih točk pod stopnjami zaposlenosti moških. Med migranti v regijah OECD je stopnja zaposlenosti žensk 15 odstotnih točk nižja od stopnje za moške. Glede na to, da velik del neenakosti nastane lokalno, in da je večji del njihovih izdatkov običajno usmerjen v izobraževanje, zdravstvo in druge socialne storitve, imajo poddržavne vlade pomembno vlogo pri spodbujanju vključujoče rasti.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni iz izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Preberite celotno angleško različico na OECD iLibrary!!

© OECD (2018), *OECD Regions and Cities at a Glance 2018*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/reg_cit_glance-2018-en